



ירושלים, כ"ג באדר א' תשע"ט

28 בפברואר, 2019

חוזר מס' ח-06-2586

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי

הנדון: רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים

(ניהול בנקאי תקין, הוראה מס' 332)

מבוא

1. עדכון זה מבטל את האיסור על רכישה עצמית של מניות התאגיד הבנקאי ומאפשר לתאגידים בנקאיים לבצע רכישה של מניותיהם בכפוף לתנאים מסוימים. שינוי זה תואם את המקובל ברשויות פיקוח רבות בעולם ועולה בקנה אחד עם חוק החברות בישראל המאפשר לחברות לבצע רכישה עצמית של מניותיהן. בנוסף, נכלל עדכון של המגבלות החלות על מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי.
2. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, מצאתי לנכון לעדכן הוראה זו.

התיקונים העיקריים להוראה

רכישה

3. פרק ב' להוראה מפרט את התנאים שבהתקיימם יוכלו תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו לבצע רכישה של ניירות ערך של התאגיד הבנקאי (להלן - רכישה):
 - (א) עמידה בתנאים לחלוקה בהתאם לקבוע בסעיף 302 לחוק החברות ועמידה בתנאי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 ("חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים").
 - (ב) היקף הרכישה בכל תכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
 - (ג) ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות. האמור לא יחול לגבי בעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה.
 - (ד) ביצוע הרכישה העצמית יתבצע על פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות ערך שיבטיח לתאגיד הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים. תכנית הרכישה שתוגדר לפי מנגנון זה תתחשב גם במחזורי המסחר של מניית התאגיד הבנקאי.

(ה) דירקטוריון התאגיד הבנקאי אישר את תכנית הרכישה.

(ו) התקבל אישור הפיקוח על הבנקים לתכנית הרכישה.

דברי הסבר

עד לתיקון זה של ההוראה, נאסר על תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו לבצע רכישה עצמית, למעט במקרים חריגים. העדכון להוראה מאפשר לבצע רכישה עצמית, תוך הגברת הוודאות לגבי ציפיות הפיקוח בנושא והתנאים שיבדקו על ידו בעת מתן אישור לרכישה עצמית, בדגש על עמידה ביעדי הלימות ההון בעת הגשת הבקשה ועל פני אופק תכנון ההון. בבחינת בקשת התאגיד הבנקאי, הפיקוח יביא בחשבון את כלל החלוקות, הן באמצעות דיבידנד והן באמצעות רכישה.

מתן מימון לרכישה

4. פרק ג' להוראה אוסר על תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו לתת מימון למטרת רכישה של ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, למעט מתן מימון במסגרת תכנית לרכישת ניירות ערך על ידי עובדים שתובא לידיעת המפקח על הבנקים. על אף איסור זה, הותר מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי תחת המגבלות הבאות:

(א) תאגיד בנקאי או תאגיד בשליטתו רשאי לקבל כביטחון לחבות לווה או של קבוצת לווים ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, כאשר הביטחון האמור הוא בהיקף שאינו עולה על 0.5% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.

(ב) תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו רשאי לממן עסקאות ביחידות מדדי מניות, לרבות קרנות המשקיעות בניירות ערך, גם כאשר ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי נכללים במדד או בהשקעות הקרנות.

(ג) סך הביטחונות שקיבל תאגיד בנקאי או תאגיד בשליטתו בגין פעילות כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) שהם ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, לא יעלה על 5% מהונו המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.

דברי הסבר

האיסור על מימון רכישת ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי נותר על כנו. עם זאת, על מנת להקל על פעילות לקוחות התאגיד הבנקאי בשוק ההון, נקבעו הקלות לאיסור על מתן אשראי בביטחון ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, לרבות פעילות במדדי מניות שבגינה מתקבלים ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי כביטחונות.

תחילה

5. התיקון להוראה ייכנס לתוקף ביום פרסום חוזר זה.

6. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

332-1-4 [2] (02/19)

להוציא עמוד

332-1-2 [1] (1/02)

בכבוד רב,

חנה בר

ד"ר חדוה בר

המפקחת על הבנקים

רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים**פרק א': כללי****מבוא**

1. רכישה עצמית היא פעולה בה תאגיד רוכש מניות שהונפקו על ידו. רכישה עצמית בדומה לדיבידנד, מקטינה את הונו של התאגיד. בשונה מדיבידנד, היא אינה מהווה הצהרת כוונות ארוכת טווח של התאגיד לציבור המשקיעים בו. בכך, רכישה עצמית עשויה לתת מענה לעודפי הון שנצברו, תוך שמירה על יעדי ההון ומדיניות הדיבידנד של התאגיד.
2. רכישה של תאגיד בנקאי את מניותיו מציבה מספר אתגרים וסיכונים. הייחודיות של תאגידים בנקאיים בנושא זה נובעת מדרישות הלימות ההון מתאגידים בנקאיים, מעורבותם בשוק ההון והחשש לניגודי עניינים, כמו גם ההשפעה על שיעורי החזקה של בעלי המניות.
3. הוראה זו מאפשרת לתאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית תוך קביעת התנאים בהתקיים ניתן יהיה לבצע רכישה זו, כנהוג ברשויות פיקוח במדינות שונות. כמו כן, ההוראה מסדירה פעילות עקיפה של תאגיד בנקאי במניותיו באמצעות מתן מימון לרכישת מניותיו או מתן מימון בביטחון מניותיו.
4. למען הסר ספק, מובהר בזאת כי הוראה זו מוסיפה על חוק החברות ועל דיני ניירות ערך.

תחולה

5. (א) הוראה זו תחול על כל התאגידים הבאים (להלן בהוראה זו- "תאגיד בנקאי"):
 - (1) תאגיד בנקאי, למעט בנק חוץ וחברת שירותים משותפת;
 - (2) תאגיד עזר שהוא חברת כרטיסי אשראי;
 - (3) תאגיד שהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201 עד 211 חלות עליו מכוח סעיף 20(3) להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201;
 - (4) סולק כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
- (ב) המפקח רשאי לקבוע הוראות מסוימות שונות מאלו המפורטות להלן, שיחולו על תאגיד בנקאי מסוים, או לפטור, במקרים חריגים, תאגיד בנקאי מהוראה מסוימת, כאשר קיימים טעמים מיוחדים שבהם ראה לנכון לעשות כן, ומנימוקים שירשמו.

הגדרות

.6

"לקוח כשיר"

לקוח המנוי בתוספת הראשונה בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, למעט לקוח על פי סעיפים (8) או (9) בתוספת זו.

"חוק החברות"

חוק החברות, התשנ"ט-1999.

"לווה", "קבוצת לווים"

כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313.

"ניירות ערך"

מניות או ניירות ערך שניתן להמירם למניות או שניתן לממשם במניות.

"רכישה"

כמשמעותה בהגדרת "חלוקה" בחוק החברות, למעט מתן מימון לרכישה כמפורט בפרק ג'.

פרק ב': רכישה

7. תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו יהיו רשאים לבצע רכישה של ניירות ערך של התאגיד הבנקאי (להלן - רכישה) בהתקיים כל התנאים הבאים:
- (א) מתקיימים התנאים לחלוקה בהתאם לקבוע בסעיף 302 לחוק החברות וכן התנאים לחלוקה הקבועים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 ("חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים").
- (ב) היקף הרכישה בכל תכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי במועד אישור התכנית, כמשמעותה בסעיף קטן (ו) להלן.
- (ג) ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות. האמור לא יחול לגבי בעל מניות שהוא לקוח כשיר.
- (ד) התאגיד הבנקאי יפעל על פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות ערך (עמדה משפטית מספר 8-199, מיום 26.7.2010) שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים. תכנית הרכישה שתוגדר לפי מנגנון זה תתחשב גם במחזורי המסחר של מניית התאגיד הבנקאי.
- (ה) דירקטוריון התאגיד הבנקאי אישר את תכנית הרכישה כמפורט בסעיף (ו) להלן.
- (ו) התאגיד הבנקאי קיבל את אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה על סמך תכנית רכישה שהציג לפיקוח, שתכלול לכל הפחות את המידע הבא:
- (1) אישור בדבר עמידה בתנאים הקבועים בסעיפים (א)-(ה) לעיל;
 - (2) השפעת הרכישה, בראייה כוללת עם כלל חלוקות הדיבידנדים הצפויות על פי מדיניות התאגיד הבנקאי, על עמידתו של התאגיד הבנקאי ביעדי ההון הפיקוחיים והפנימיים, במועד הגשת הבקשה ועל פני אופק תכנון ההון, ככלל שלוש שנים קדימה;
 - (3) השפעת הרכישה על עמידה במגבלות פיקוחיות אחרות המחושבות על בסיס ההון, לדוגמה, יחס מינוף, מגבלות לווה/קבוצת לווים;
 - (4) השיקולים לביצוע הרכישה והטיפול המתוכנן במניות שירכשו (לדוגמה, האם המניות ימכרו בחזרה);
 - (5) השפעה אפשרית של התכנית על בעלי המניות של התאגיד הבנקאי, ככל שידועה לתאגיד הבנקאי (לדוגמה, האם בעל מניות קיים יעבור סף דיווח).
- (ז) ככלל, תוקף אישור הפיקוח לתכנית הרכישה לא יעלה על שנה.

פרק ג': מתן מימון לרכישה

8. תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו לא ייתנו מימון למטרת רכישה של ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, בין בתנאי שוק ובין שלא בתנאי שוק.
9. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 8 לעיל:
- (א) תאגיד בנקאי או תאגיד בשליטתו רשאי לקבל כביטחון לחבות לווה או של קבוצת לווים ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, כל עוד הביטחון האמור הוא בהיקף שאינו עולה על 0.5% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- (ב) תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו רשאי לממן עסקאות ביחידות מדדי מניות לרבות קרנות המשקיעות בניירות ערך.
- (ג) סך הביטחונות שקיבל תאגיד בנקאי או תאגיד בשליטתו בגין פעילות כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) שהם ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, לא יעלה על 5% מהונו המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- לעניין סעיף זה, "יחידת מדד מניות" – מדד מניות אשר מניית התאגיד הבנקאי נכללת בו; "קרנות המשקיעות בניירות ערך" – קרנות שבהחזקותיהן נכללים ניירות ערך שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי.
10. על אף האמור בסעיף 8 לעיל, תאגיד בנקאי רשאי לתת מימון לרכישה, כחלק מתכנית לרכישת ניירות ערך על-ידי עובדים, בתנאי שהתאגיד הבנקאי ימסור הודעה בכתב למפקח על הבנקים סמוך לאחר קבלת ההחלטה לגבי התכנית לעובדים.

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
16/1/02	הוראה מקורית	1	2062
28/02/19	עדכון	2	2586